

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2010 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXII
Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Beata Piwowarska
Protokolant sekretarz sądowy Dorota Szade

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lipca 2010 r.

sprawy z powództwa E GmbH w I (Niemcy)

przeciwko K

o zakazanie naruszeń praw z rejestracji wzoru wspólnotowego i czynów nieuczciwej konkurencji

1. oddala powództwo;
2. zasądza od E GmbH w I na rzecz K kwotę 3.257 (trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt siedem) złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadnienie

31 maja 2010 r. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prawa niemieckiego E GmbH w I wniosła o zaniechanie naruszeń wzoru wspólnotowego, tj. o :

1. zakazanie K dalszego prowadzenia bezdotykowej myjni samochodowej prowadzonej pod nazwą P do czasu rozebrania następujących elementów konstrukcyjnych przedmiotowej myjni naśladujących myjnię należące do powódki :
 - ✓ płatwi okapowych zbliżonych w formie do rynny,

- ✓ słupów wiat wykonanych z rur o zmiennym przekroju (dolny odcinek z rury o większej, a górny o mniejszej średnicy, przy czym średnica rur zmienia się w punkcie styku z ramionami wiaty,
 - ✓ ścianek działowych wydzielających stanowiska mycia w formie prostokątnych ram wypełnionych płytą szklaną lub poliwęglanową, dolegających do słupa i podłoża;
2. zobowiązanie pozwanego do złożenia w *Glosie Wielkopolskim* określonej treści oświadczenia o przeproszeniu;
 3. zasądzenie od pozwanego na rzecz Muzeum Narodowego w Poznaniu kwoty 20.000 zł w związku z popełnieniem zawinionego czynu nieuczciwej konkurencji;
 4. zasądzenie kosztów procesu.

Powódka powołała się na przysługujące jej od 17 X 2005 r., z rejestracji w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego, prawo do wzoru wspólnotowego nr 000417852-0001, przedstawiającego myjnię samochodową o charakterystycznym kształcie, kolorystyce, teksturze i materiale, szczegółowo wskazanych w świadectwie.

Wskazała na konstrukcję nośną wiaty opartej na słupach, do których zamontowane są symetrycznie wsporniki wykonane z rur stalowych. Przekrój rur w słupach nośnych jest większy na dole, a mniejszy na górze, zmienia się w punkcie styku z ramionami wiaty, skonstruowanymi z rur wygiętych w formie odwróconego łuku, wspartymi płatwiami okapowymi skonstruowanymi w formie rynny. Dach ma konstrukcję kolebkową uformowaną z wycinka płaszczyzny walca, opartej na trzech płatwiach stalowych, jednej w kalenicy, dwóch przy okapach dachu, którego profile mocują krawędzie płyt pokrywających dach, które są tak uformowane aby ukryć połączenia poszczególnych elementów. Pokrycie dachu jest wykonane z płyty poliwęglanowej wygiętej łukowo. Ścianki działowe, wydzielające stanowiska mycia, mają formę prostokątnych ram wypełnionych płytą szklaną lub poliwęglanową, przylegających do słupa i podłoża.

Opisany wzór wspólnotowy jest wykorzystywany przez powódkę i podmioty przez nią upoważnione do konstrukcji i eksploatacji najnowocześniejszych w Europie myjni samochodowych, znanych na rynku z najwyższej jakości. Wzór stanowi istotny składnik majątkowy przedsiębiorstwa powódki.

W październiku 2009 r. E GmbH powzięła wiadomość o tym, że K finalizuje budowę myjni w K, gdzie prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą P. Obecnie budowa ta została już zakończona. Powódka dostrzega uderzające podobieństwo jej zewnętrznej konstrukcji do jej myjni, wyrażające się w szczególności na naśladownictwie proporcji i formy elementów. Na zorientowanym użytkowniku wywołuje ona wrażenie tożsamości z myjniami sieci E, ucieleśniającymi wzór wspólnotowy. Zaprzeczyła, aby ich podobieństwo mogło wynikać z ergonomii lub pełnionej przez funkcji. Powódka nigdy nie wyrażała zgody na korzystanie przez

pozwanego z jej wzoru. Wezwany do zaniechania naruszeń, K zmienił w pewnym zakresie wygląd swojej myjni, nie usunęło to jednak wrażenia podobieństwa, także nowa myjnia narusza prawa wyłączne powódki, pomimo nawet jej oznaczenia nazwą przedsiębiorstwa pozwanego.

Powódka powołała się na służące jej z art. 19 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 prawo do wyłącznego używania zarejestrowanego wzoru wspólnotowego. Wskazała, że działanie pozwanego stanowi równocześnie czyn nieuczciwej konkurencji stypizowany w art. 13 i art. 14 u.z.n.k. Używanie przez K wzoru *E* jest sprzeczne z prawem i dobrymi obyczajami handlowymi. Naśladownictwo pozwanego może wprowadzać nabywców w błąd co do pochodzenia usług świadczonych przez każdą ze stron. Zagroza renomie powódki, wyrządzając jej szkodę przez uszczuplenie majątku. Wysoki stopień i szeroki zakres naśladownictwa dowodzą, że czyn nieuczciwej konkurencji, jakiego dopuścił się pozwany jest przezeń zawiniony. Pomimo kilkakrotnych wezwań K nie uczynił nic, aby przywrócić stan zgodny z prawem.

Na poparcie swych roszczeń powódka zawnioskowała dowody ze świadectwa OHIM, fotografii, z opinii biegłego, z przesłuchania stron, z zeznań świadków B i B, służące, wykazaniu dokładnej treści przedmiotu rejestracji, zakresu ochrony wzoru wspólnotowego, podobieństwa myjni pozwanego i powoda. (k.1-57)

Odpowiadając na pozew K zażądał oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu.

W jego ocenie proporcje i formy elementów użytych do konstrukcji jego myjni nie wywołują wrażenia tożsamości z myjniami należącymi do powódki. Jego obiekt skonstruowany został w oparciu o projekt budowlany *Samooobsługowa myjnia samochodowa trzystanowiskowa - wiata z modulem myjącym*, stworzony dla BKF Myjnie spółki z o.o. przez Pracownię Architektoniczno-Budowlaną „AXIS” Marek Ośka, a następnie zmieniony na potrzeby pozwanego aneksem *Projekt budowlany Aneks - Samooobsługowa myjnia samochodowa trzystanowiskowa ul. Częstochowska 95 Kalisz* sporządzonym przez mgr inż. Ryszarda Laleko.

Wezwany przez powódkę do zaniechania naruszeń jej praw, pozwany dokonał zmian w konstrukcji myjni, polegających na modyfikacji ramion wiaty w ten sposób, iż nie stykają się one bezpośrednio z rynną, a nadto na umieszczeniu dodatkowych elementów konstrukcyjnych w postaci słupków łączących dach ze ściankami oddzielającymi stanowiska mycia aut. Pomimo tego, powódka nadal stawia mu zarzut naruszania jej praw, z którym K się nie zgadza. W jego ocenie, brak jest podobieństwa pomiędzy wzorem wspólnotowym, a należącą do niego myjnią. Istniejące, znaczne różnice wykluczają możliwość pomyłki co do osoby usługodawcy, czy jakości usług świadczonych przez strony.

Myjnia pozwanego jest trzystanowiskowa, myjnia powódki sześciostanowiskowa, z czego pięć służy do mycia pojazdów, w szóstym znajduje się urządzenie sterujące jej działaniem. Różnice występują w konstrukcji pokrycia dachowego : zadaszeń, ich łuków i mocowań, poprzeczek przy ściankach oddzielających poszczególne stanowiska, logo, listwy wykończeniowej, rynien. Elementem wyraźnie odróżniającym są ścianki działowe, które u pozwanego są przezroczyste, w inny sposób posadowione i wykonane z różnych materiałów. Słupy i elementy konstrukcyjne wiat stron mają odmienne wymiary.

Sporządzone dla pozwanego projekty budowlane konstrukcji wiaty nie odbiegają od standardowych, ogólnych założeń tego typu budowli. Zarzuty, iż pozwany wykorzystał i wzorował się na projekcie powódki są bezzasadne. Przekonany o prawidłowości swojego postępowania, pozwany z jedynie z ostrożności, nie chcąc wdawać się w jakikolwiek spór z powódką, jak również celem polubownego rozwiązania problemu, dokonał modyfikacji elementów konstrukcyjnych swojej myjni.

K nie zgodził się także z zarzutem naruszenia art. 13 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy o *zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*. Obiekty stron nie są do siebie podobne, nie sposób przyjąć, że istnieje możliwość wprowadzenia w błąd potencjalnego odbiorcy co do pochodzenia, czy jakości usług. Konstrukcja myjni pozwanego i prowadzona przez niego działalność oznaczone są w sposób zapewniający odróżnienie przedsiębiorstwa i wyróżnienie świadczonych przez pozwanego usług.

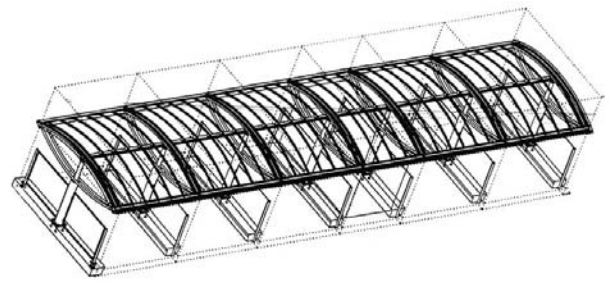
Pozwany wniósł o dopuszczenie dowodów z dokumentów, fotografii, zeznań świadków i przesłuchania go charakterze strony na okoliczność zakresu zmian elementów konstrukcyjnych jego myjni samochodowej. (k.68-133)

Sąd ustalił, że :

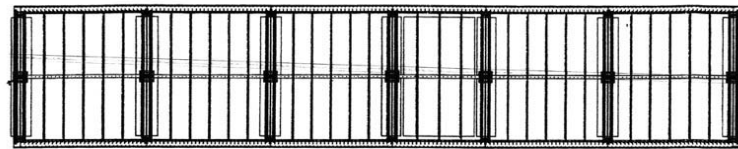
E GmbH w I jest uprawniona do wzoru wspólnotowego, zarejestrowanego w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego w Alicante 17 V 2005 r. pod nr 000417852-0001, o czym opublikowano 31 I 2006 r., przedstawiającego myjnię samochodową :

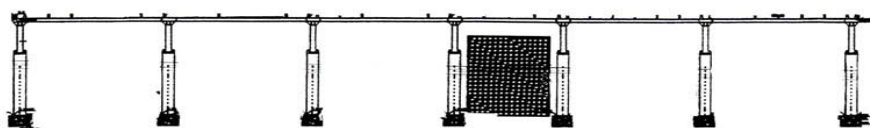
0001.1

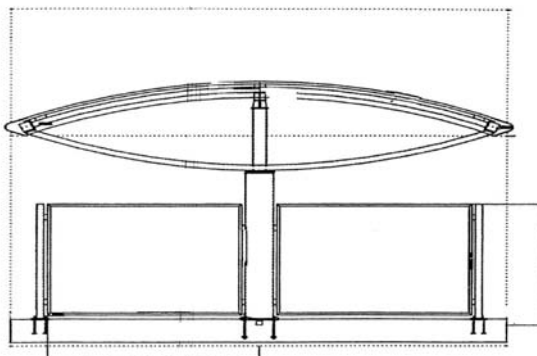
0001.2

0001.3

0001.4

0001.5

(bezsporne – tak świadectwo rejestracji k.22-24, tłumaczenie k.25-26)

Powódka wykorzystuje swe prawo wyłączne do konstruowania myjni samochodowych, które użytkuje w prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Uprawnioną do używania wzoru wspólnotowego na terytorium Polski jest, powiązana z *E*, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością *E w W*. (bezsporne)

K prowadzi działalność gospodarczą pod firmą *P* (bezsporne – tak też zaświadczenie k.13-14) w K, gdzie jako myjnię samochodową użytkuje budowlę, którą charakteryzują następujące cechy :

- ✚ myjnia jest trzystanowiskowa,
- ✚ jej zadaszenie jest łukowato wygięte w górę, zbudowane z siatki, tworzącej układ równoległych linii, wypełnionej przezroczystą płytą, oparte na metalowym stelażu w kształcie trójkąta ze ściętym szczytem, umieszczonym w środkowej części, okalającym słup środkowy, nie sięgającym krańców zadaszenia, pozbawione jest jakichkolwiek oznaczeń,
- ✚ w zadaszeniu brak jest elementu w postaci kolorowej listwy wykończeniowej, końcówki osi dachu są odkryte, a ramy zakończone wąskimi rynnami,
- ✚ ścianki działowe są przezroczyste, bez kolorystycznie odróżniających się od nich obramowań, przytwierdzone są bezpośrednio do podłoża z kostki brukowej,

słupy wiaty nie są masywne.

Dla zorientowanego użytkownika, którym jest posiadacz samochodu, często korzystający z usług myjni, wzór wspólnotowy E GmbH i obiekt, w którym K prowadzi działalność gospodarczą sprawiają całkowicie odmienne wrażenie. (ocena normatywna dokonana w oparciu o porównanie przedmiotu rejestracji przedstawionego w zaświadczeniu OHIM k. 23-24 oraz fotografii myjni pozwanego k.34-39, 87-93, katalogów powoda k. 56)

Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych zważył :

Rozporządzenie Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 XII 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych (Dz.U.UE.L.02.3.1, z 5 I 2002 r. Dz.U.UE.L.02.3.1) stworzyło ujednolicony system nabywania prawa wyłącznego do wzoru, jego jednolitego skutku na terytorium Wspólnoty (obecnie Unii Europejskiej) i jednolitego systemu ochrony wzoru. (ust. 3 art.1)

Rozporządzenie zawiera legalną definicję, odmienną od definicji ustawodawstw poszczególnych państw członkowskich, wg której wzorem jest **postać całego produktu lub jego części**, wynikająca w szczególności z cech linii konturów, kolorystyki, kształtu, tekstury lub materiałów samego produktu lub jego ornamentacji (art. 3a). Natomiast produktem jest każdy przedmiot przemysłowy lub rękodzielniczy, włączając w to m.in. części przeznaczone do stworzenia produktu złożonego, opakowanie, wygląd zewnętrzny, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych.

Wygląd (postać) przejawia się w zewnętrznych cechach charakterystycznych produktu, tzn. w jego formie i ukształtowaniu albo w samym jego przyozdobieniu, wyrażającym się w zestawieniu linii, konturów, doborze kolorów lub użyciu powierzchni o specjalnych właściwościach. W wyglądzie zewnętrznym produktu mieszczą się wszystkie jego charakterystyczne cechy, które są wizualnie postrzegalne, widoczne w czasie normalnego użytkowania przez użytkownika finalnego. (tak M. Poźniak-Niedzielska *Wzór wspólnoty. w Ochrona znaków towarowych, wzorów przemysłowych i oznaczeń geograficznych w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej*. UPRP W-wa 2004 s.56, 57, *Ochrona wzorów przemysłowych w prawie europejskim*. Europejski Przegląd Sądowy 1/2007 s.4-11)

Co do zasady, prawo do wzoru wspólnotowego przysługuje twórcy lub jego następcy prawnemu. (art. 14 ust. 1) Domniemywa się przy tym, że uprawnionym jest osoba, na rzecz której wzór zarejestrowano. (art. 17) Może ono być skutecznie zaprzeczone przez zainteresowanego wyłącznie w trybie postępowania w sprawie o unieważnienie, wywołanego :

1. wnioskiem złożonym w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego lub
2. pozwem wzajemnym w sprawie o naruszenie. (art. 24 ust. 1 w zw. z art. 52 i art. 84).

Wyłącznie zatem decyzja OHIM lub wyrok sądu właściwego w sprawach wzorów wspólnotowych, stwierdzające, że uprawnionemu z rejestracji nie przysługuje prawo do wzoru (art. 25 ust. 1c) pozwalają na obalenie domniemania ważności, o którym mowa w art. 85 rozporządzenia. Dopiero w efekcie orzeczenia o unieważnieniu uważa się, że wzór wspólnotowy od początku nie rodził skutków określonych w rozporządzeniu, w zakresie w jakim został uznany za nieważny. (art. 26 ust. 1)

W razie rejestracji w OHIM, wzór podlega ochronie w okresie 5 lat od daty zgłoszenia jako zarejestrowany wzór wspólnotowy, o ile spełnia przesłanki z art. 1 ust.2b w zw. z art. 5 ust.1b i art. 6 ust.1b. Uprawniony może przedłużyć okres ochrony na jeden lub więcej okresów pięcioletnich, łącznie do 25 lat od daty zgłoszenia. Powstaje w ten sposób wyłączne prawo z rejestracji, polegające na używaniu i zakazywaniu osobom trzecim używania tego wzoru, obejmujących w szczególności wytwarzanie, oferowanie, wprowadzenie do obrotu, import i eksport lub używanie produktu, w którym jest zawarty lub zastosowany wzór, lub składowanie takiego produktu w tych celach (art. 19 ust.1).

Rozporządzenie w sposób jasny podaje zakres praw z rejestracji. Obejmują one niewątpliwie wytwarzanie (*making*) całego produktu, w którym wzór został ucieleśniony lub do którego został zastosowany. Szeroką interpretację proponuje się przyjąć dla oferowania i wprowadzenia do obrotu. Oferowanie produktu nie tylko dotyczy umowy kupna / sprzedaży, to również najem, dzierżawa czy innego rodzaju przekazanie produktu, mające ostatecznie na celu przeniesienie prawa. Szeroko należy także rozumieć zwrot użycie produktu, który obejmuje także wystawy czy pokazy, jeśli prowadzi do zakłócenia normalnej ekonomicznej eksploatacji prawa wyłącznego. Natomiast składowanie nie powinno być interpretowane rozszerzająco, narusza ono prawo z rejestracji tylko wówczas, gdy dokonane jest w celu oferowania produktu, wprowadzenia go do obrotu, importu itd.

Z rejestracji wzoru wspólnotowego wynikają dla uprawnionego **roszczenia zakazowe** względem osoby, która narusza lub grozi naruszeniem prawa m.in. wytwarzając, wprowadzając do obrotu, czy przechowując produkty, w których inkorporowany jest wzór. Dla oceny naruszenia (groźby naruszenia) istotne jest ustalenie, że wzór ucieleśniony w produkcie pozwanej jest na tyle **podobny** do zarejestrowanego na rzecz powoda wzoru, że nie wywołuje on u zorientowanego użytkownika innego ogólnego wrażenia, uwzględnia się przy tym stopień swobody twórcy przy opracowywaniu wzoru.

Zakres ochrony wzoru określają **cechy zewnętrzne** ujawnione przez uprawnionego w dokumentacji złożonej przy wniosku o rejestrację. Będą to wyłącznie takie cechy, które mogą być postrzegane zmysłem wzroku. Dyrektywa nr 98/71/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 X 1998 r. w sprawie prawnej ochrony wzorów, w wersji angielskiej w sposób wyraźny odnosi się do

tych właśnie cech. (*shown visibly*) Zakres ten będzie zdecydowanie większy gdy swoboda projektanta ograniczona jest w niewielkim stopniu. Wówczas stosunkowo niski stopień podobieństwa może stanowić podstawę do uznania istnienia naruszenia, gdyż nie istnieją obiektywne przyczyny, dla których występujące podobieństwa byłyby konieczne ze względu na brak swobody twórczej w danej dziedzinie. (por. K.Szczepanowska-Kozłowska *Ochrona wzoru w prawie europejskim*. PPH nr 5 z 2005 r. s.30-34, M.Poźniak-Niedzielska *Ochrona wzorów przemysłowych w prawie europejskim*. Europejski Przegląd Sądowy 1/2007 s.4-11)

Wzory należy porównywać uwzględniając cechy nowe, nie zaś znane i ogólnie dostępne. Nie należą do treści prawa np. elementy folkloru czy ukształtowane historycznie style. Prawo z rejestracji nie obejmuje tych właściwości, które są własnością publiczną, a tylko nowe, istotne cechy wzoru. Istnienie takie samego ogólnego wrażenia nie zawsze przesądza o naśladownictwie; często jest nieuniknioną konsekwencją sytuacji, gdy wygląd przedmiotu jest inspirowany tradycjami lub silnie zdeterminowany jego funkcją użytkową.

Wzory uważa się za identyczne, jeżeli ich cechy różnią się jedynie nieistotnymi szczegółami. (art.5 ust.2) Cechę nowości wzoru (rysunku, modelu) niweczy zatem wyłącznie jego identyczność lub występowanie różnic zaledwie w nieznaczących szczegółach w porównaniu z wzorem udostępnionym wcześniej przez publikację rejestracji, wystawienie, używanie w handlu lub w jakikolwiek inny sposób. *Tylko zatem różnice cech istotnych pozwalają uznać, że porównywane wzory nie są identyczne.* (tak K.Szczepanowska-Kozłowska *Zdolność rejestracyjna wzoru w prawie Unii Europejskiej*. PPH nr 3 z 2005 r. s.45-50)

Zarejestrowany wzór Wspólnoty ma indywidualny charakter, jeśli całościowe (ogólne) wrażenie, jakie wywołuje na poinformowanym użytkowniku, różni się od wrażenia, jakie wywołuje na takim użytkowniku wzór, który został udostępniony publicznie przed datą dokonania zgłoszenia wzoru do rejestracji, od której wzór ma być chroniony lub, jeśli zastrzeżono pierwszeństwo, przed datą pierwszeństwa. (art. 6 ust.1b) Przy ocenie indywidualnego charakteru bierze się pod uwagę stopień swobody twórcy przy opracowywaniu wzoru. (art. 6 ust.2)

Określenie, czy wzór ma indywidualny charakter, powinno być uzależnione od faktu, czy ogólne wrażenie wywierane na poinformowanym użytkowniku dokonującym oglądu danego wzoru różni się wyraźnie od wrażenia związanego z istniejącą całością wzoru, przy uwzględnieniu natury produktu, do którego odnosi się wzór lub w którym się zawiera, w szczególności do sektora przemysłu, do którego należy, oraz stopień swobody twórcy podczas tworzenia danego wzoru. (pkt 14 Preambuły) Dokonując oceny Sąd musi zatem rozważyć na ile utrudnione jest w określonej dziedzinie przemysłu tworzenie rysunków i modeli o charakterze indywidualnym. Swobodę tę mogą ograniczać narzucane projektantom względy funkcjonalne, techniczne, handlowe, a także tendencje panujące w modzie, czy gusta nabywców.

Ocena indywidualnego charakteru rysunku lub modelu opiera się na ogólnym wrażeniu, jakie sprawiają one na zorientowanym użytkowniku (*informed user, l'utilisateur averti*) w odniesieniu do tego co poprzednio istniało w tej samej dziedzinie produktów. Wrażenie to musi być wyraźnie odmienne. Bez znaczenia jest, że wzór różni się od wcześniejszego wzoru pewną, nawet dużą liczbą określonych szczegółów, jeśli mimo wszystko zorientowany użytkownik (bardziej obiektywny, wnikliwy, posiadający lepszą znajomość przedmiotu, osoba, która go używa i posługuje się nim jako znawca) odnosi wrażenie, że widział już taki wzór. (*déjà vu*)

Kryterium indywidualnego charakteru opiera się na wrażeniu ogólnym, jakie wywiera wzór i polega na ustaleniu, czy zorientowany użytkownik uważa, że wzór różni się, czy też nie od tego co istniało już poprzednio w danej dziedzinie produktów. (tak M.Poźniak-Niedzielska *Ochrona (...)* s.5) Wzór będzie miał charakter indywidualny jedynie wówczas, gdy ma na tyle silną zdolność odróżniającą go od innych, że będzie mógł być zindywidualizowany przez zorientowanego użytkownika. (tak M.Poźniak-Niedzielska *Wzór wspólnoty. w Ochrona znaków towarowych, wzorów przemysłowych i oznaczeń geograficznych w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej*. UPRP Warszawa 2004 s.57-59)

Wymóg, by był to użytkownik zorientowany, wskazuje na konieczność ograniczenia kręgu użytkowników relewantnych dla oceny ogólnego wrażenia. To zorientowanie powinno być zatem pewnym "wyczuleniem" takiego odbiorcy, polegającym na świadomości różnej postaci przedmiotów materialnych jako efektu intelektualnego, kreatywnego wysiłku, a w efekcie skłonności do wyboru określonego produktu ze względu na jego cechy wizualne. (tak K.Szczepanowska-Kozłowska *Zdolność (...)* s.45-50)

Za zorientowanego może być uważany stały użytkownik produktu, ale także ten, który używając go doraźnie dobrze go zna. Będzie nim także każdy podmiot związany z tworzeniem, przechowywaniem lub dystrybucją produktu, znający dobrze jego walory użytkowe i cechy techniczne. (tak J. Sozański *Ochrona własności intelektualnej i przemysłowej w Unii Europejskiej – prawo wzorów przemysłowych krajowych i wspólnotowych. nr 12/2005 s.30-37*) Inny pogląd prezentuje Krystyna Szczepanowska-Kozłowska (*Zdolność [...] s.45-50*) ograniczająca krąg zorientowanych użytkowników do ostatecznego konsumenta, dla którego przeznaczony jest produkt. Definicja ta sprawdza się jednak wyłącznie w odniesieniu do produktów codziennego użytku, które nabywamy na tyle często aby zapoznać się z cechami zawartego w nich wzoru, móc porównać go z innymi. Jest to natomiast utrudnione w odniesieniu do produktów używanych incydentalnie.

Sąd podziela pogląd Marii Poźniak-Niedzielskiej, że zorientowany (uświadomiony) użytkownik to taki, który jest bardziej przenikliwy i ma lepszą niż zwykły znajomość przedmiotu. Nie jest to sam twórca ani przeciętny odbiorca, ani znawca w określonej dziedzinie

lecz osoba, która tkwi pomiędzy nimi. Od zorientowanego użytkownika wymaga się określonych kwalifikacji, zatem nie może nim być nabywca (konsument) lecz osoba, która używa przedmiotu i posługuje się nim jako znawca. Niekoniecznie musi to też być finalny użytkownik. (*Ochrona wzorów przemysłowych w prawie europejskim*. Europejski Przegląd Sądowy 1/2007 s.6, por. także M.Poźniak-Niedzielska, J.Sieńczyło-Chlabicz *Europejskie prawo wzorów przemysłowych*. Oficyna a Wolters Kluwer business Warszawa 2010 s.36-46, M.Poźniak-Niedzielska Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 23 X 2007 r. II CKS 302/07 OSP 6/2009 poz.66)

Rozważania dotyczące oryginalnego charakteru znajdują bezpośrednie odniesienie do oceny naruszenia, gdy przeciwstawiamy sobie zarejestrowany wzór wspólnotowy i wzór przemysłowy zawarty w produkcie pozwanego. Fakt naruszenia uzasadnia stwierdzenie przez zorientowanego użytkownika, iż wzór powoda i produkt pozwanego nie wywołują na nim odmiennego ogólnego wrażenia.

W sprawach wzorów wspólnotowych sądy stosują przepisy rozporządzenia (art. 88 ust.1), a w kwestiach w nim nieuregulowanych ustawodawstwo krajowe, zarówno w zakresie przepisów prawa materialnego (ust.2.) jak i procesowego, stosowanych do tego samego rodzaju postępowań w sprawach dotyczących praw z rejestracji krajowego wzoru przemysłowego. Uznając, że pozwany naruszył lub że z jego strony istnieje groźba naruszenia praw z rejestracji wzoru, sąd stosuje, jeśli nie stoją temu na przeszkodzie ważne powody, następujące środki :

- a. zabraniające kontynuowania działań naruszających lub grożących naruszeniem wzoru,
- b. zajęcie podrobionych produktów;
- c. zajęcie materiałów i narzędzi wykorzystanych w przeważającej mierze do wytworzenia podrobionych dóbr, jeżeli ich właściciel wiedział do jakich celów były użyte lub w określonych okolicznościach było to oczywiste,
- d. wszelkie środki pozwalające na nałożenie innych sankcji, odpowiednich w określonych okolicznościach, przewidziane przepisami prawa krajowego, w tym również prawa prywatnego międzynarodowego państwa członkowskiego, w którym naruszenie groziło lub miało miejsce. (art. 89 ust.1) Sąd w sprawach wzorów wspólnotowych podejmuje, zgodnie z prawem krajowym, niezbędne środki zapewniające przestrzeganie sankcji określonych w ust.1. (ust.2)

Orzecznictwo sądów wspólnotowych w sprawach wzorów jest stosunkowo niewielkie. Ich naruszenia dotyczą jedynie dwa wyroki Sądu Unii Europejskiej, wydane 18 III 2010 r. w sprawie T-9/07 *Grupo Promer Mon Grafic/PepsiCo* oraz 22 VI 2010 r. w sprawie T-153/08 *Bosch*. Sąd odniósł się w nich do zasadniczych kwestii, stanowiących przedmiot rozstrzygnięcia w sprawach wzorów wspólnotowych, w praktyce orzecniczej budzących istotne rozbieżności interpretacyjne. Warto więc odwołać się do motywów pierwszego z wyroków.

W pierwszym rzędzie należy wskazać, że w sprawach o naruszenie sąd dokonuje oceny podobieństwa lub odmienności ogólnego wrażenia, jakie wywołują na zorientowanym użytkowniku wzory uprawnionego i produkty domniemanego naruszydela. Nie przeciwstawia sobie natomiast produktów stron. Sposób w jaki powód używa wzoru jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu. Produkt, w którym wzór jest ucieleśniony może być wykorzystany pomocniczo przy dokonywaniu oceny, jeśli nie ma wątpliwości co do ich tożsamości (pozwany nie kwestionuje identyczności wzoru i ucieleśniającego go produktu powoda).

Bez znaczenia jest także dobra lub zła wiara uprawnionego do wzoru oraz pozwanego.

Zorientowanym użytkownikiem nie jest wytwórca ani sprzedawca produktów, w których wzór jest zastosowany (należy podkreślić, że wzór wspólnotowy nie ogranicza się do określonego produktu, a jego wskazanie we wniosku o rejestrację ma znaczenie pomocnicze). Jest szczególnie uważny i dysponuje pewną wiedzą na temat stanu wzornictwa. Stopień swobody twórcy przy opracowaniu wzoru należy określać ze szczególnym uwzględnieniem wymagań związanych z właściwościami wynikającymi z funkcji technicznej produktu, a także przepisów prawnych mających do niego zastosowanie. Porównania ogólnego podobieństwa przeciwstawianych sobie wzoru i produktu dokonuje się analizując występujące między nimi podobieństwa i różnice.

Ocena podobieństwa (istnienia lub braku odmiennego ogólnego wrażenia) dokonywana w sprawie o naruszenie wzoru wspólnotowego ma charakter normatywny, podobnie jak w sprawach o naruszenie wspólnotowych znaków towarowych. Sąd uwzględnia zaoferowany mu przez strony procesu materiał dowodowy. Opinia biegłego, który nie jest zorientowanym użytkownikiem lecz znawcą (ekspertem) nie może w żadnym razie decydować o rozstrzygnięciu sporu. Biegły może natomiast służyć sądowi pomocą, wskazując na podobieństwa i różnice występujące we wzorze i przeciwstawianym mu produkcie, wyjaśniając jaki jest zakres swobody twórczej przy opracowywaniu określonego rodzaju wzorów, o ile jest to między stronami sporne. Opinia nie jest zatem ani koniecznym, ani wyłącznym dowodem, decydującym w kwestii naruszenia. (inaczej – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 X 2007 r. II CSK 302/07 w sprawie dotyczącej wzoru przemysłowego, por. także powoływana wyżej glosa M.Poźniak-Niedzielskiej).

Odnosząc powyższe rozważania do poczynionych w sprawie ustaleń Sąd uznał, że:

Oceniając przeciwstawione sobie wzór wspólnotowy *E* GmbH w I oraz obiekt myjni użytkowanej przez *K* można stwierdzić, bez żadnych wątpliwości, ogólne podobieństwo ich kształtów, jednakże wyłącznie w takim zakresie w jakim nawiązuje on do tradycyjnych cech myjni samochodowych (ażurowa otwarta konstrukcja, podział na boksy, zadaszenie). Są to te elementy, których zorientowany użytkownik nie będzie uwzględniał przy ocenie ogólnego

wrażenia. Sama zbieżność konstrukcji wiaty, która we wzorze powódki nie jest ani nowa, ani indywidualna, nie może determinować uznania, że myjnie stron nie wywołują na zorientowanym użytkowniku odmiennego ogólnego wrażenia, a zatem, że pozwany narusza prawa wyłączne spółki E. Przeciwnie – w dość szerokich granicach swobody twórczej, ale jednak ograniczanej funkcją jaką ma pełnić myjnia samochodowa, K używa obiektu o konstrukcji istotnie różniącej się od wzoru wspólnotowego powódki.

W sprawach o zakazanie naruszeń praw z rejestracji wzorów wspólnotowych, czy krajowych wzorów przemysłowych niezwykle istotne jest dołożenie przez powoda, na którym - zgodnie z art. 6 k.c. - spoczywa obowiązek udowodnienia jego twierdzeń, szczególnej staranności zarówno przy formułowaniu żądań oraz przedstawianiu twierdzeń i dowodów na ich poparcie. Szczególne znaczenie ma sposób przedstawienia przedmiotów ochrony i naruszenia. W praktyce, Sądowi oferowana jest dokładna dokumentacja fotograficzna, obrazująca wygląd kwestionowanego produktu, a o ile jest to możliwe sam przedmiot naruszenia. Znacznie mniej przydatne są zeznania świadków, czy stron, słowami trudno bowiem opisać przedmiot, czy obiekt. Mogą one być istotne dla rozstrzygnięcia sporu wyłącznie wówczas, gdy świadkowie mogą być traktowani jako zorientowani użytkownicy w rozumieniu rozporządzenia.

W niniejszej sprawie, powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, sformułowała swe żądania co najmniej nieprecyzyjnie (rozbieżność między tytułem pozwu a treścią żądań z pkt 2. i 3.), dość nieporadnie, jak chodzi o poprawność językową, odnosząc je nie do wzoru wspólnotowego i produktu, lecz do faktu prowadzenia przez pozwanego działalności gospodarczej. Powódka nie powołała argumentów mogących przekonywać o braku odmiennego ogólnego wrażenia jakie na zorientowanym użytkowniku wywołują jej wzór i obiekt pozwanego. Z petitum pozwu można wnioskować jedynie, że podobieństwa wzoru i obiektu użytkowanego przez pozwanego dopatruje się w elementach, które mają podlegać usunięciu :

- ✓ płatwie okapowe zbliżone w formie do rynny,
- ✓ słupy wiat wykonane z rur o zmiennym przekroju (dolny odcinek z rury o większej, a górny o mniejszej średnicy, przy czym średnica rur zmienia się w punkcie styku z ramionami wiaty,
- ✓ ścianki działowe wydzielające stanowiska mycia w formie prostokątnych ram wypełnionych płytą szklaną lub poliwęglanową, dolegających do słupa i podłoża.

Powódka ograniczyła się do odwołania do dokumentacji fotograficznej oraz zeznań świadków B, B, zeznań strony oraz opinii biegłego. Dowody te mają przekonywać o uderzającym podobieństwie zewnętrznej konstrukcji, ogólnym wrażeniu tożsamości myjni stron. Powódka nie wskazała, kto – jej zdaniem - może być uznany za zorientowanego użytkownika.

W ocenie Sądu, E GmbH nie przedstawiła szczegółowych twierdzeń i dowodów na ich poparcie, pozwalających na dokonanie normatywnej oceny naruszenia jej praw wyłącznych.

Zarówno kserokopia świadectwa rejestracji OHIM, jak i nieliczne, bardzo złej jakości, fotografie myjni pozwanego są czarno-białe. Czyniąc ustalenia odnośnie przedmiotu prawa wyłącznego powódki, Sąd oparł się na kolorowych obrazach z powszechnie dostępnej internetowej bazy Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego w Alicante (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/QPLUS/databases/searchRCD.fr.do>). W tego rodzaju sprawach informacje urzędowe dostępne w Internecie, należy uznać za notoryjne. (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 I 2009 r. VCSK 231/08)

Różnica pomiędzy przedstawieniem fotograficznym wzoru w kolorze (0001.1), a kopią dokumentu złożoną przez powódkę do akt (k.23) jest tak istotna, że zasadniczo zmienia ogólny ogłód obiektu *E*. Dokument urzędowy OHIM jest przy tym jedynym źródłem informacji o treści prawa z rejestracji wzoru wspólnotowego. Nie mogą jej determinować fotografie zawarte w katalogach EHRLE, obrazujące sposób wykorzystania wzoru w praktyce prowadzenia działalności gospodarczej. Powódka nie może na tę okoliczność wnioskować także dowodów z zeznań świadków B, B i przesłuchania jej przedstawiciela w charakterze strony. Osoby te także nie mogą być uznane za zorientowanych użytkowników, ponieważ zawodowo zajmują się świadczeniem usług w tego typu obiektach. Ich ocena ogólnego podobieństwa wzoru powódki i przeciwstawianego mu obiektu pozwanego jest nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sporu. (*a contrario* art. 227 k.p.c.) O tożsamości, czy podobieństwie nie może również decydować biegły, który w polskim procesie cywilnym jest znawcą, ekspertem i nie jest kompetentny do dokonywania ocen z punktu widzenia innych osób.

Zgodnie z orzecznictwem sądów wspólnotowych i decyzjami podejmowanymi przez OHIM w tego rodzaju sprawach, ocena istnienia lub braku odmiennego ogólnego wrażenia należy do sądu właściwego dla wzorów wspólnotowych (Urzędu). Rzeczą stron jest dostarczenie mu argumentów i dowodów uzasadniających uznanie ich racji.

W niniejszym postępowaniu tylko pozwany przedstawił istotne, jego zdaniem, różnice wykluczające możliwość uznania, że obiekt myjni, przezeń użytkowany nie wywołuje na zorientowanym użytkowniku odmiennego ogólnego wrażenia niż wzór powódki. Swe twierdzenia odniósł zarówno do fotografii, jak i do dokumentacji technicznej, która nie mogła być brana pod uwagę, ponieważ użytkownik myjni samochodowych nie ma do niej dostępu.

W ocenie Sądu, myjnia pozwanego i wzór powódki są podobne w tym, że opierają się na konstrukcji wiaty. Element ten jednak nie jest ani nowy, ani indywidualny w swym charakterze,

nie będzie zatem brany pod uwagę przez zorientowanego użytkownika. Zwróci on natomiast uwagę na bardzo nowoczesną, elegancką konstrukcję obiektu *E*. O jej indywidualnym charakterze decydować będzie szczególnie czerwona kolorystyka, podkreślająca linie poziome i pionowe zadaszenia, słupów i ścianek działowych. Zwracają uwagę także łuki podtrzymujące zadaszenie, wygięte przeciwnie do dachu, a także umieszczone na nim czerwone oznaczenie *E EHRLE*.

Kwestionowane przez *E* elementy są całkowicie odmienne i nie decydują o ogólnym wrażeniu, jakie na zorientowanym użytkowniku wywierają jej wzór wspólnotowy i obiekt myjni pozwanego.

1. rynny myjni pozwanego są wąskie niewidoczne, brak danych o ich kolorystyce, brak oznaczenia przedsiębiorcy, numeracji,
2. słupy wiat są węższe, w odróżnieniu od wzoru, nie pełnią dodatkowo funkcji dekoracyjnej,
3. ścianki działowe nie są oparte na podestach, w odróżnieniu od wzoru, nie pełnią dodatkowo funkcji dekoracyjnej.

Obiekt pozwanego jest znacznie mniejszy i bardzo prosty architektonicznie. Projekt budowlany wiaty nie odbiega od standardów przyjętych dla tego typu budowli. Widoczne liczne różnice eliminują możliwość uznania braku odmienności ogólnego wrażenia. Obiekt pozwanego składa się z trzech boksów, podczas gdy we wzorze jest 6 wyodrębnionych stanowisk. W zadaszeniu obu myjni wspólny jest kształt dachu – łukowato wygięty i zbudowany z siatki wypełnionej przezroczystą płytą, identyczny jest w nim układ równoległych linii. Podstawą konstrukcji zadaszenia myjni powódki stanowią łagodnie wygięte w łuk – przeciwnie do dachu – linie sięgające samego skraju zadaszenia. Zadaszenie myjni pozwanego jest posadowione na stelażu w kształcie zbliżonym do trójkąta ze ściętym szczytem, opartym na słupie środkowym, nie sięgającym krańców zadaszenia. Rynny pomieszczone wzdłuż dachu myjni powoda są wąskie, nie są przykryte szeroką kolorową listwą. Ścianki działowe w myjni pozwanego są przezroczyste, bez kolorowych obramowań, u dołu stykają się z brukowanym podłożem, podczas gdy we wzorze dzieli je od podłoża podest, wzbogacający kształt obiektu, a czerwone obramowania akcentują podział konstrukcji na boksy. Słupy pionowe wzoru wywierają wrażenie masywniejszych, czerwona kolorystyka wzmacnia symetrię linii pionowych i szerokiej listwy okalającej dach. W górnej części węższe, w kolorze identycznym ze stelażem zadaszenia, zlewają się z nim. Słupy obiektu pozwanego nie są w żaden sposób oryginalne, a brak koloru stapia je – na całej wysokości ze szkieletem dachu.

Stwierdzając, że prawa wyłączne powoda nie zostały przez pozwanych naruszone, Sąd orzekł o oddaleniu żądania z pkt 1. pozwu. (*a contrario* art. 89 ust. 1 rozporządzenia).

Oceniając zasadność żądań z pkt 2. i pkt 3. pozwu, opartych na przepisach ustawy z 16 IV 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji **Sąd zważył** :

Ustrój gospodarczy Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na zasadach wolności gospodarczej i swobody konkurencji. Każdy przedsiębiorca funkcjonujący na rynku może podejmować działania zmierzające do pozyskania nabywców oferowanych przezeń towarów (w każdym wypadku odnosi się to także do świadczonych przez przedsiębiorcę usług). Obejmują one także, bardzo istotne z punktu widzenia samej sprzedaży, marketing i promocję. Działania konkurencyjne, bez względu na to, jak dotkliwe skutki mogą wywierać w sferze interesów innych uczestników obrotu, są co do zasady dozwolone. Ustawodawca zwraca się przeciwko nim tylko o tyle, o ile są one sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami. (por. Wojciech Pyziół, Anna Walaszek-Pyziół *Czyn nieuczciwej konkurencji (analiza pojęcia)*. Przegląd Prawa Handlowego 1994/10/1)

W uzasadnieniu wyroku z dnia 11 VII 2002 r. (I CKN 1319/00 OSNC 2003/5/73) Sąd Najwyższy stwierdził m.in.: *założeniem ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji jest ochrona atrakcyjnej siły przedsiębiorcy oraz jej oddziaływanie na krąg odbiorców. Chodzi o rozgraniczenie między działaniem uczciwym i zgodnym z prawem, a wykraczającym poza ustanowione reguły, nie zaś o ochronę konkretnego osiągnięcia. Ustawa ma zatem na celu zapewnienie prawidłowości zachowania się i działania podmiotów gospodarczych w warunkach wolnej konkurencji i dostępu do rynku na równych prawach. Realizacja konstytucyjnej zasady wolności gospodarczej uzasadnia (...) poszukiwanie równowagi między wolnością rynku i swobodą obrotu a celami ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, określonymi w art. 1.*

Konkurencyjne są wyłącznie działania zewnętrzne, adresowane do innych uczestników wymiany rynkowej, mające na celu zdobycie klientów dla oferowanych przez nich towarów poprzez zwiększenie własnej efektywności gospodarczej bądź osłabienie cudzej. Zagrożenie interesów innych uczestników rynku musi mieć charakter bezpośredni i realny. Muszą one być zdolne do wywarcia wpływu na innych przedsiębiorców-konkurentów, czy konsumentów, zdolne niekorzystnie oddziaływać na ich sytuację, naruszając ich interesy gospodarcze.

O naruszeniu interesu innego przedsiębiorcy można mówić wówczas, gdy na skutek działania konkurencyjnego nastąpi pogorszenie lub nie nastąpi oczekiwana poprawa możliwości nabywania lub zbywania dóbr bądź usług. Decyduje o tym sposób, w jaki działanie konkurenta jest odbierane przez potencjalnych adresatów. Zważywszy, że prawa przedsiębiorcy uczestniczącego w obrocie mają charakter względny, tylko adresatom działań nieuczciwej konkurencyjnych służyć będzie roszczenie o ich zaniechanie i naprawienie szkody. Obowiązek

wskazania i udowodnienia istnienia takiego zagrożenia obciąża występującego z zarzutem nieuczciwej konkurencji. (art. 6 k.c.)

Zgodnie ze stanowiącym klauzulę generalną przepisem art. 3 ust. 1 u.z.n.k., czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. W ust. 2 przepis ten przykładowo wymienia działania stanowiące w szczególności czyny nieuczciwej konkurencji, m.in. naśladownictwo produktów.

Uznanie działania za czyn nieuczciwej konkurencji warunkowane jest kumulatywnym spełnieniem następujących przesłanek:

- czyn ma charakter konkurencyjny,
- narusza lub zagraża interesowi innego przedsiębiorcy lub klienta,
- jest bezprawny, tj. sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami.

Naruszenie interesu przedsiębiorcy następuje wówczas, gdy działania (zaniechanie) konkurenta powodują pogorszenie lub brak spodziewanej poprawy możliwości nabycia lub zbytu oferowanych dóbr i usług. (też: Beata Gadek *Generalna klauzula odpowiedzialności za czyn nieuczciwej konkurencji (art.3 u.z.n.k.)*, Uniwersytet Jagielloński, Zeszyt 85, Kantor Wydawniczy Zakamycze 2003 r. s.156-161)

Naruszenie prawa odnosi się do bezwzględnie i powszechnie obowiązujących przepisów, w szczególności u.z.n.k., przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym, naruszenia dóbr osobistych, prawa własności, praw autorskich, ochrony konsumentów, kodeksu karnego.

Dobre obyczaje, w znaczeniu określonym w art.3 ust.1 u.z.n.k., rozumieć należy podobnie do zasad współżycia społecznego, jako normy moralne i zwyczajowe stosowane w działalności gospodarczej. O tym, czy dane działanie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, decyduje całokształt okoliczności, a zwłaszcza cel, użyte środki i konsekwencje przedsięwziętych działań. Czyn sprzeczny z prawem nie musi być zarazem sprzeczny z dobrymi obyczajami, gdyż zależy to od charakteru naruszonych norm. Dla ustalenia dobrych obyczajów poważne znaczenie mogą mieć ustalane przez organizacje samorządu zawodowego kodeksy etyczne. (tak: Marian Kępiński *Problemy ogólne nowej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*. Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny 1994/2/1)

Sprzeczność z dobrymi obyczajami (klauzula generalna) podlega ocenie sądu z punktu widzenia treści, motywów i celu działania konkurencyjnego. Obiektywnie niezgodne z dobrymi obyczajami są działania (lub zaniechania) sprzeczne ze zwyczajami uznanymi przez daną społeczność, obowiązującymi w określonym środowisku. Pojęcie dobrych obyczajów odczytuje

się najczęściej w ujęciu ekonomiczno-funkcjonalnym, przywiązującym wagę nie do przestrzegania dobrych obyczajów w ogóle lecz do zachowania przedsiębiorców w działalności gospodarczej, odchodząc od dokonywania oceny z punktu widzenia ogólnych zasad etyczno-moralnych, gdzie istotne kryterium stanowiło poczucie godności ogółu ludzi myślących sprawiedliwie i słusznie. Obecnie, dobre obyczaje to normy moralne i zwyczajowe stosowane w działalności gospodarczej. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 26 IX 2002 r. III CKN 213/01 OSNC 2003/12/169, Beata Gadek op.cit. s.127-144)

Sąd podziela pogląd, iż art. 3 w ust.1 w sposób ogólny definiuje czyn nieuczciwej konkurencji, przykładowo wymieniając w ust. 2 niektóre działania, typizowane dodatkowo w art. 5 - 17 u.z.n.k. Powołane przepisy należy wyklądać w ten sposób, że ogólne określenie czynu nieuczciwej konkurencji i przepisy czyn ten uszczegóławiające pozostają w następujących wzajemnych relacjach :

- ustawa nie tworzy zamkniętego katalogu, za nieuczciwie konkurencyjne można uznać także działanie niewymienione w art. 5-17 u.z.n.k., jeżeli tylko odpowiada wymaganiom wskazanym w ogólnej definicji czynu nieuczciwej konkurencji,
- wymagania wskazane w art. 3 ust. 1 odnoszą się do czynów wymienionych w art. 5-17 u.z.n.k., klauzula generalna spełnia więc funkcję korygującą w stosunku do przepisów typizujących czynu nieuczciwej konkurencji. Gdy dany stan faktyczny, formalnie, spełnia przesłanki określone w art. 5-17, w rzeczywistości jednak działanie nie wykazuje któregoś ze znamion art. 3 ust.1 u.z.n.k. (np. znamienia bezprawności) wykluczone jest uznanie go za czyn nieuczciwej konkurencji.

Uznanie konkretnego działania za czyn nieuczciwej konkurencji wymagać będzie ustalenia, na czym ono polegało i zakwalifikowania go pod względem prawnym przez przypisanie mu cech konkretnego deliktu wskazanego w Rozdziale 2 ustawy (*Czyny nieuczciwej konkurencji* - art. 5-17) lub deliktu tam nieujętego ale odpowiadającego hipotezie art. 3 ust. 1. Czyny konkurencyjne powinny być badane przede wszystkim w świetle przesłanek określonych w art. 5-17 u.z.n.k., a dopiero gdy nie mieszczą się w dyspozycji któregośkolwiek z tych przepisów, podlegają ocenie według klauzuli generalnej art. 3. (tak Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 30 IX 1998 r. I ACa 281/98 Apel.-Lub.1999/1/1)

Jak wynika z motywów pozwu, E GmbH w I nie prowadzi na polskim rynku działalności gospodarczej. Jej interesy reprezentuje odrębny podmiot praw i obowiązków – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością E. To zatem za jej konkurenta, w zakresie świadczenia usług mycia pojazdów samochodowych, na polskim rynku, może być uznany pozwany. Powódka nie

wskazuje żadnych okoliczności, które mogłyby przekonywać o istnieniu pomiędzy stronami postępowania stosunku konkurencyjności. Nie wyjaśnia, w jaki sposób działania pozwanego - jak zarzuca, nieuczciwie konkurencyjne - mogłyby mieć bezpośredni negatywny wpływ na jej interesy. Już z tej przyczyny, stawiane K zarzuty, uznać należałoby za nieuzasadnione. Powódka nie dowodzi także spełnienia przesłanek określonych przepisami art. 13 i art. 14 u.z.n.k., wskazywanymi obok art. 18 u.z.n.k., jako podstawa materialno-prawna roszczeń wymienionych w pkt 2. i 3. pozwu.

Przepis art. 13 stanowi w ust. 1, że czynem nieuczciwej konkurencji jest naśladowanie gotowego produktu, polegające na tym, że za pomocą technicznych środków reprodukcji jest kopiowana zewnętrzna postać produktu, jeżeli może wprowadzić klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu.

Występując z pozwem o zakazanie czynu nieuczciwej konkurencji typizowanego w tym przepisie, zgodnie z zasadą art. 6 k.c., powódka zobowiązana była wykazać, że :

- 🚩 w tym przypadku doszło do naśladownictwa gotowego produktu, polegające na tym, że za pomocą technicznych środków reprodukcji, skopiowany został przez pozwanego obiekt jej myjni,
- 🚩 w efekcie istnieje możliwość wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości obiektu lub świadczonych w nim usług.

Przy porównaniu przeciwstawianych sobie produktów stron należałoby kierować się regułami obowiązującymi przy ocenie wzorów przemysłowych, uwzględniając istnienie (lub brak) odmiennego ogólnego wrażenia jakie wygląd produktu wywiera na zorientowanym użytkowniku. *Wystarczy taki stopień podobieństwa, który spowoduje, że przeciętny nabywca na podstawie całościowego wrażenia nie odróżni produktu wtórnego od tego pierwotnego.* (M. Orliński Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2002 r., I CKN 1319/00. PPH 2004/2/54)

Powódka nie tylko nie dokonuje porównania obiektów, ale nawet nie wskazuje, którą z licznych myjni przedstawianych w katalogach EHRLE miałyby kopiować myjnia pozwanego. Przedstawiona wyżej ocena dotycząca odmienności ogólnego wrażenia, jakie na zorientowanym użytkowniku wywierają wzór wspólnotowy (obiekt myjni powódki) i myjnia pozwanego, wyłącza także możliwość uznania, że K dopuszcza się, zarzucanego przez powódkę, stypizowanego w art. 13 ust. 1 u.z.n.k., czynu nieuczciwej konkurencji.

Całkowicie nieudowodniony pozostaje także zarzut dopuszczenia się przez pozwanego czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 14 ust. 1 u.z.n.k. Powódka nie twierdzi, a

tym bardziej nie udowadnia, jakie nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd wiadomości o swoim lub jej przedsiębiorstwie miałby rozpowszechniać K w celu przysporzenia sobie korzyści lub wyrządzenia szkody E. Ogranicza się do bardzo ogólnych sformułowań, które nie mają odniesienia w skonkretyzowanych i udowodnionych faktach.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 232 k.p.c. strona zobowiązana jest zgłaszać wnioski dowodowe. Ma także obowiązek dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiać dowody (art. 3 k.p.c.). Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają stronę, która nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku. (wyrok Sądu Najwyższego z 15 VII 1999 r. I CKN 415/99) **Samo twierdzenie strony nie jest dowodem**, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę je zgłaszającą. (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.) (wyrok Sądu Najwyższego z 22 XI 2001 r. I PKN 660/00 Wokanda 2002/7-8/44)

Przewidziane w art. 232 zd.2 k.p.c. uprawnienie sądu dopuszczenia dowodu niewskazanego przez strony ma charakter wyjątkowy. (wyrok Sądu Najwyższego z 26 I 2000 r. III CKN 567/98) Dopuszczenie dowodu z urzędu jest prawem, a nie obowiązkiem sądu. (postanowienie tego Sądu z 7 XII 2000 r. II CKN 1322/00) Sąd podejmuje z urzędu inicjatywę dowodową jedynie w sytuacjach szczególnych. (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 19 V 2000 r. III CZP 4/00 OSNC 2000/11/195) Przepisy procedury cywilnej w żadnym razie nie obligują go do przeprowadzania w sprawie gospodarczej z urzędu postępowania dowodowego.

Obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontradiktoryjności zwalnia sąd orzekający z odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są same strony. (wyrok Sądu Najwyższego z 16 XII 1997 r. II UKN 406/97 OSNAPiUS 1998/21/641). Ukształtowany system kontradiktoryjnego procesu wyklucza czynienie przez stronę sądu orzekającego adresatem działań czy dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia jej twierdzeń i wykrycia środków dowodowych pozwalających na udowodnienie wysuniętych przez nią żądań.

Nieudowodniwszy zasadności stawianych pozwanemu zarzutów dopuszczenia się czynów nieuczciwej konkurencji, E GmbH nie może skutecznie dochodzić roszczeń określonych art. 18 ust. 1 pkt 3 i 6 u.z.n.k. W tym drugim przypadku konieczne byłoby dodatkowo wykazanie winy K, która również nie została przez powódkę w tym procesie dowiedziona.

Także więc żądania z pkt 2. i 3. pozwu podlegać musiały oddaleniu. (*a contrario* art. 13 ust.1 i art. 14 ust. 1 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 3 i 6 u.z.n.k.)

O kosztach procesu Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. – odpowiedzialności za wynik sporu.

Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. (§ 3.) Stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzecznika patentowego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata. (art. 99 k.p.c.)

Opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości określa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 IX 2002 r. w *sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu*.

Zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. (§ 2 ust.1.) Podstawę zasądzenia opłaty stanowią określone w rozdziałach 3-4 stawki minimalne. Opłata nie może być wyższa od sześciokrotnej stawki minimalnej, ani wartości przedmiotu sporu. (§ 2 ust.2.) Wysokość stawki minimalnej zależy od wartości przedmiotu sprawy lub jej rodzaju. (§ 4 ust.1.) W sprawach, w których przedmiotem jest naruszenie prawa z rejestracji minimalne wynagrodzenie wynosi 840 zł. (§ 10 ust.1 pkt 18) Nie obejmuje ono roszczeń pieniężnych dochodzonych łącznie. (§ 10 ust. 2) Przy wartości roszczenia pieniężnego 20.000 zł stawki minimalne wynoszą 2.400 zł. (§ 6 pkt 5)

Zważywszy charakter sprawy, jej wagę i stopień skomplikowania, Sąd uznał, że adekwatne do nakładu pracy pełnomocnika pozwanego, wykonującego zawód radcy prawnego, jest wynagrodzenie w minimalnej wysokości, łącznie 3.257 zł. (840 + 2.400 + 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa)